

Učiteljski Tovariš

Stanovsko političko glasilo J. U. U. — sekcije za Dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveita«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisov ne vračamo. Ne frankiranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din. za tiskarstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo letno članarino. Oglast po ceniku in dogovoru, davke posebej. Pošt. čk. rač. 11.197. Telefon 3172

Za okrepitev našega gospodarstva.

Vse učiteljske gospodarske ustanove za skupna dela. — Važni ukrepi za enotno delo.

Naš gospodarski parlament je imel sejo 10. septembra t. l., na kateri so sodelovali zastopniki vseh naših gospodarskih in socialnih ustanov. Potek druge seje gospodarskega sveta je pokazal resno stremeljenje naših posameznih gospodarskih edinic prilagoditi svoje delovanje pravcu določil pravilnika gospodarskega sveta. V splošnem so izvajali člani z ozirom na osvojene soglasne sklepe nastopno:

Centralizacija stanovskega kapitala.

Mnogo našega denarja gre sedaj v izgubo, ker nalagajo naše gospodarske edince odvisni denar pri denarnih zavodih izven učiteljskih vrst po 6%, a isti denar prejmejo naše sestre zadrage proti 10% obrestovanju. S smoteno centralizacijo stanovskega kapitala v našem hranilnem zavodu bi prišla razlika 3% v dobro lastnim učiteljskim podjetjem. Do sedaj ni bilo prave povezanosti med našimi gospodarskimi edinicami in nam je manjkala gospodarska enota. Zato imamo tako pestro sliko delovanja stanovskih gospodarskih edinic. Osnova stanovskega gospodarskega razmaha je v kapitalu. Treba pa je najti pravo mesto za plasiranje tega našega kapitala in to bi bila že obstoječa »Hranilnica učiteljskega konvikta«, katere ustroj in poslovanje bi bilo treba razmeram primerno preurediti. Gospodarski svet je sklenil, da prilagodi delovanje gospodarskih edinic, ne da bi oviral njih samostojnost delovanja, v smislu čl. 2. točke g) pravilnika tako, da bodo ustanove in učiteljstvo nalagali razpoložljiv kapital v lastnih podjetjih ter s tem ustvarili možnost, da obratujejo stanovske ustanove s stanovskim kapitalom, da tako pride dobiček zopet v stanovsko korist. Na prihodnji seji gospodarskega sveta se bo kot posebna točka dnevnega reda referiralo in sklepalo o realizaciji navedenega člena pravilnika.

Zadružni tečaji in zadružni pododsek gospodarskega sveta.

Kot najlepše polje za delo na gospodarski povzdigi našega naroda se je izkazalo zadružništvo. In ravno na tem polju je zastavila naša sekcija svoj plug. V Dravski banovini imamo, tako smelo lahko trdimo, najmočnejše razvito zadružništvo v naši državi. Vendar pa s tem ni rečeno, da smo že na višku, kajti storili smo tudi mi šele prvi korak. Ideja zadružništva mora sčasoma pronicati v najoddaljenejša kraja naše lepe banovine. V to svrhu nam je treba sposobnih voditeljev posameznih zadrug, močnih ter iniciativnih organizatorjev in discipliniranih zadružnih delavcev. Učitelj je tu v prvi vrsti poklican, da sodeluje kot strokovnjak na zadružnem polju, da dviga in vodi svoj narod ne samo kulturno in etično-moralno, temveč vzporedno tudi socialno in gospodarsko. Iz navedenega sledi, da je morala pričeti naša sekcija s svojim delom ravno pri vzgoji za zadružništvo. Tako je priredila sekcija do sedaj s podporo banske uprave tri zadružno knjigovodske tečaje, s katerimi je usposobila za delo na zadružnem polju 97 učiteljev zadrugarjev.

Sekcija pa je storila še korak dalje in je po členu 2. točke j) pod okriljem gospodarskega sveta ustanovila **zadružni pododsek**, da organizira delovanje učiteljev zadrugarjev po enotnih smernicah. Tako se je konstituiral 13. maja t. l. in pristopil k delu zadružni pododsek. Sklenil je sestaviti evidenco učiteljev zadrugarjev s potrebnimi podatki o vsakem učitelju zadrugarju, da bo mogoče istim dati potrebne nasvete in direktivo ter potrebno oporo v njih udejstvovanju na zadružnem polju. Pristopil je k sestavi katastra obstoječih zadrug v banovini, da bo mogoče pripraviti šolski oblasti delegiranje učiteljev zadrugarjev v kraje, kjer so vsled obstoječih zadrug potrebni.

Poročila članic gospodarskega sveta.

Zastopniki posameznih gospodarskih ustanov so iznesli poročila o njihovem delovanju in realiziranju sklepov prve seje gospodarskega sveta, ki se tičejo teh članic. Iz poročil je bilo razvidno pestro delovanje, zato se je sklenilo predložiti prihodnji seji gospodarskega sveta pregled delovanja gospodarskih edinic v svrhu sporazumnega dela za sistematičen razvoj obstoječih ustanov.

Na osnovi poročila o delovanju »Učiteljske gospodarske poslovalnice« je bilo sklenjeno, da se obravnava kot posebna točka prihodnje seje program obratovanja te gospodarske ustanove z namenom usmeriti njeno udejstvovanje tako, da se ne bo križalo z ostalimi članicami gospodarskega sveta.

Strokovni svet pri Učiteljski tiskarni.

Po sklepu prve seje gospodarskega sveta naj bi vse članice pristale na primerne prispevke za gospodarski svet v svrhu organizacije in realizacije namena. Ker pa so imele posamezne članice gospodarskega sveta po-

misleke glede fundiranja izdatkov gospodarskega sveta s prispevki članic, je pokrenila sekcija pri Učiteljski tiskarni, da bi se od vseh založniških predmetov tiskarne stekal za učiteljske socialne ustanove in organizacije namene določeni prispevek. Učiteljska tiskarna je osvojila predlog sekcije in je upravni svet in nadzorstvo tiskarne v seji dne 30. julija 1932. sklenil ustanoviti poseben odsek za proučevanje založniških predmetov. Ustanovil je strokovni svet za založbe Učiteljske tiskarne. Na isti seji je bil sprejet tudi poslovnik, po katerem bo deloval strokovni svet kot posvetovalni organ upravni svetu in nadzorstvu. Najvažnejše določbe poslovnika so nastopne: Naloga odseka je proučiti vse založniške predmete v jezikovnem, stvarnem, učnem oz. pedagoškem, higienskem, umetniškem in estetskem oziru, to je po prirodi predmeta. Odsek sestoji iz 5 do 7 članov, ki so verzirani v predmetnih vprašanjih. Člane imenuje upravni svet. Strokovni svet da po potrebi poedine predmete v oceno strokovnjakom. Prispevek od založb služi za učiteljske socialne ustanove in organizacije namene po ključu, ki ga izdela gospodarski svet. Izplača se ta vsota ob sklepu vsakega leta in se steka v sklad Učiteljskega gospodarskega sveta. V ostalih členih se obravnava interno poslovanje strokovnega sveta.

Gospodarski svet je s pohvalnim priznanjem sekciji ugotovil uspešno posredovanje iste pri Učiteljski tiskarni. Tako imamo zagotovljeno nemoteno poslovanje gospodarskega sveta kakor tudi potrebna gnotna sredstva za eventualno podporo učiteljskih socialnih ustanov. Še važnejše je dejstvo, da smo se s tem močno približali cilju, da je Učiteljska tiskarna, ki nosi naše ime, res tudi učiteljska, ker nam donaja gnotne podpore za socialno in gospodarsko udejstvovanje učiteljskega sveta v prid našim organizacijskim ustanovam kakor tudi neposredno v prid vsakega posameznika učiteljskega stanu.

Obmorski učiteljski dom.

Vsako leto obiskuje učiteljstvo dravske banovine v vedno večjem številu v velikih počitnicah obmorska zdravilišča. Še večji bi bil poset našega lepega Jadrana, ko bi ne bili življenjski izdatki v zdraviliščih tako visoki. Gospodarski svet je pokrenil akcijo za zgradbo obmorskega učiteljskega doma, da v skupnosti znižamo življenjske izdatke za bivanje ob morju in omogočimo kolikor mogoče velikemu številu tovarišev in tovarišic zdraviljenje ob morju po končanem letnem šolskem delu. Gospodarski svet se je soglasno odločil in odobril nakup parcele v izmeri 2000 m² ob občini Omišelj. Parcela leži na idealno lepem kraju tik morja ob parku, ki je v glavnem z rastlinstvom ob občine že zasajen s krasnim razgledom in potrebnim zatišjem. V načelu je gospodarski svet obravnaval tudi način zidanja obmorskega učiteljskega doma v Omišlju. Dom naj bi v glavnem obsegal 10 opravljenih sob z eno posteljo in otomanom, 20 sob z dvema posteljama in eno veliko skupno dvorano za učitelje in eno za učiteljice. Tako bi bile v domu 104 postelje z otomanami. V pomladi in jeseni bi služil dom lahko kot bivališče rekonescentom in bi bili v priložnosti dve sobi za približno 30 otrok. Poleg navedenih prostorov bi vseboval dom tudi vse ostale pritlikline, ki so potrebne za obratovanje doma, ker bi imeli vse življenjske potrebe v lastni režiji. Po kalkulaciji bi se pocenilo bivanje v domu tako, da bi plačala oseba s posebno sobo in prehrano približno 30 Din dnevno, a v skupni dvorani še pod to ceno, medtem ko stane sedaj bivanje v hotelu nad Din 70—dnevno. Tako zamišljen obmorski dom bi stal ca 600.000 Din. Za realizacijo zidanja doma bi bilo potrebno ustanoviti društvo odmesno zadrugo s 300 člani, ki bi vplačali v 20 mesečnih obrokih po 100 Din, in bi uživali ugodnost režijskih cen za stanovanje in prehrano.

Gospodarski svet je sklenil, da sestavi memorandum v navedenem smislu in dostavi prijave šolskim upraviteljem s pozivom, da pristopi učiteljstvo k društvu za zidanje obmorskega doma v Omišlju in se zaveže plačevati potrebno članarino. Nato se skliče ustanovni občni zbor priglasičenih članov, ki sklepa o ustanovitvi društva in prevzame realizacijo zidanja obmorskega učiteljskega doma v Omišlju.

Loterija v korist naših domov.

Da pokažemo tudi širši javnosti našo stanovsko gospodarsko ter socialno zavest, je sklenil gospodarski svet poveriti zadrugi Učiteljski dom v Ljubljani z ozirom na sklep njenega zadnjega občnega zbora prireditvi loterije v korist naših domov. O načinu organiziranja loterije kakor tudi o razdelitvi pričakovane čistega dobička naj se izjaviča še v poštev prihajajoča Učiteljski dom v Mariboru in Dom učiteljev v Ljubljani, nakar se bo na prihodnji seji gospodarskega sveta sklepalo vse potrebno o prireditvi loterije.

Iz navedenih obravnav in sklepov gospodarskega sveta sledi, kako nujna je bila ustanovitev našega gospodarskega parlamenta. Na članicah, to je naših gospodarskih in socialnih ustanovah je sedaj, da slede smerni-

Lippert

Javna prosvetna skrb za nezaposlene.

Češkoslovaško prosvetno ministrstvo je poklicalo z odlokom z dne 7. junija 1932. vse prosvetne činitelje v republiki, da bi nudili nezaposlenim, posebno pa nezaposlenemu naraščaju posebno in učinkovito oporo v njihovih težnjah po prosveti in zaposlitvi.

Načelno se priporoča, da prosvetni odbori bodisi sreski ali mestni in krajevne prosvetne komisije organizirajo specialne izobraževalne tečaje za nezaposlene, posebno pa za naraščaj, to pa vedno v sporazumu oziroma s sodelovanjem občin in z dobrodelnimi in prosvetnimi delavskimi organizacijami, z upravnimi izobraževalnimi šol in z raznimi kuratoriji za nezaposlen naraščaj.

Nezaposleni naj bi dobili v teh tečajih naloge, ki naj bi bile od gojencev do določenega roka rešene. Naloge naj bi bile sestavljene tako, da bi nezaposleni preizkusili in urili svoje duševne in telesne sile. Na teh prostovoljnih tečajih naj bi se v gojencih vzbudilo veselje k izobrazbi in naj bi dobili razgled po kulturnem svetu, o raznih poklicih in o izboljšanju delavskega položaja.

Za te tečaje so predpisane sledeče temeljne smernice:

1. Splošna izobrazba:

a) Predavanja iz narodnega gospodarstva in socialno političnih tem in o vprašanjih iz delavskega življenja.

b) Državljanstva vzgoja s predavanji o ustavi in upravi češkoslovaške republike.

c) Predavanja o kulturnih, izobraževalnih, literarnih, higienskih vprašanjih, oziraje se vedno na socialno stran in na kulturne potrebe nezaposlenih.

2. Strokovna izobrazba:

a) Tečaji za pouk tujih jezikov, predvsem onih jezikov, s katerimi občujejo ljudje v Češkoslovaški republiki.

b) Tečaji za pouk stenografije, strojepisja in knjigovodstva.

c) Tehniški tečaji: strokovno risanje, kalkulacija, strojegrada itd.

d) Tečaji za nezaposlene žene (gospodinjstvo, vrtnarstvo, perutinarstvo, šivanje in krpanje itd.).

Ta program, ki je podan le v glavnih obrisih, naj se prilagodi krajevnim razmeram in njihovim potrebam. Izpopolni pa naj se na primer z raznimi poučnimi izleti (obisk raznih tovarn, stavb, veletrgovin itd.) in zabavnimi izleti, ki se dajo pod naslovno firmo napraviti popolnoma brezplačno. Dalje naj bi se izobrazba nezaposlenih izpopolnila s čitvom, predavanji poučne in zabavne vsebine in z obiskom gledališč in filmskih predstav, ki se bodo predvajale od časa do časa za nezaposlene popolnoma brezplačno.

Tečaji za nezaposlene naj bi trajali najmanj 30 ur in to tako, da bi se poučevalo v dnevni urah vsaj tri ure zaporedoma. Tečaj naj se ustanovi povsod, ako se prikladi vsaj 40 slušateljev.

Učitelji naj bodo izbrani iz vrst govornikov, ki so že mnogo pripomogli s svojimi predavanji na ljudsko-izobraževalnem polju in ki so v stikih z delavstvom, dalje iz vrst profesorjev in učiteljev na strokovnih in nadaljevalnih šolah.

Obenem so bile pozvane knjižnice in organizacije z delokrogom za dobra dela, kulturna in socialna, da preskrbe iz javnih in zasebnih knjižnic brezplačno, a dobro čtivo za nezaposlene in njihov naraščaj.

Kako si nabavimo aparate za šolski radio.

Ko se je začel prvi klic, ki je veleval, naj se v šole uvede radio, je bilo med učiteljstvom brez dvoma 90% takih, ki so se s tem strinjali in bili pripravljeni sodelovati, da si šole nabavijo radio-aparate. Tako takrat!

Danes ni nič čudnega, če nimajo aparata eno, dva, ali sploh manjše šole, je pa čudno, da še nimajo radio-aparatur višje organizirane šole. Ali ni skoraj žalostno, da so še danes šole, ki imajo 10—15 učiteljev, brez radia?

Upam si namreč trditi, da bi šole večrazrednice mogle kljub gospodarski krizi v teku leta zbrati sredstva, ki so potrebna za nabavo aparata.

Vem, da se mi bo ugovarjalo, vem to, a nič ne de, povem pa naj le, da bi bilo mnogo več aparatov na naših šolah in pri privatnikih, če bi bilo malo več tozadevnega podrobnega dela. Skoro v vsaki vasi je dobiti koga, ki bi si nabavil aparat, če bi mu kdo prigovarjal in mu v slučaju potrebe priskočil na pomoč.

Zdi se mi potrebno poudariti, da je treba dati učiteljstvu možnosti, da si pridobi čim več tozadevnega znanja. Naj bi na vsakem sestanku učiteljskega društva bil po možnosti tudi razgovor in poročila radio-amaterjev. Če se komu zdi to danes nepotrebno, bo videl čez čas, da bo to nujna potreba.

Naj bi vsako učiteljsko društvo vsaj enkrat izvedlo za svoje člane praktično inštalacijo antene in potrebnih vodov. Pojasniti bi bilo najvažnejše o aparatu, to bi za naše glave ne bilo preveč, da bi to delo v bodoče mogel sam izvršiti, pa naj bo to v šoli ali pri privatniku! Vprašanje, kdo naj v oddaljeni vasi inštalira aparat, ni tako enostavno.

Navam v sledečem, kako bi prišlo do aparatov večrazrednice. Vzemimo 5-razrednico s 3 vzporednicami — osem razredov in osem učiteljev.

Krajevni šolski odbor bi mogel nekaj utrpeti (nepredv. izdatki). S tem denarjem bi se nabavilo vse razen aparata in zvočnika. Napejlavo bi izvršili sami.

Kaj pa aparat in zvočnik? To bi stalo skupaj (dobro blago) recimo Din 4000—. Kje jih dobiti? V posojilnici, ki jih je po deželi dovolj! Vsi učitelji naj bi prevzeli poroštvo za posojilo.

V šoli bi bil prav dober radio, v posojilnici pa tudi lep dolg. Nič ne de. Ako bi bil

aparat v skrbnih rokah, bo delal brezhibno leta in leta. Dolg pa bi se odplačeval:

1. s prosto vstopnino javnih predavanj in koncertov;
2. s prispevki šolske mladine. Gotovo bi otroci darovali tudi za radio, če darujejo za toliko drugih namenov;
3. s prispevkom kraj. činiteljev;
4. z dohodki mladinskih prireditelj;
5. s podporo raznih društev in ustanov.

Pri dobri organizaciji, kar na taki šoli ni težko, bi bilo po preteku enega leta v posojilnici nič ali malo dolga, v šoli pa radio-aparat. To ni na nobeni večji šoli nemogoče, zato pa...

Drugače in težje je na manjših šolah. Tudi ne kaže nabavljati tako dragih aparatov, kajti nabavni in vzdrževalni stroški so z ozirom na število učencev preveliki. In naj bo gorska, oddaljena šola brez aparata?

Tudi tu bi se našel izhod. Kraj. činitelji bi dali na razpolago za antenskih material in potrebno brez aparata. Kje dobiti aparat? Aparat s slušalkami, mislim.

Učitelj na hribovski šoli danes skoro ne more biti brez radia. Večeri so dolgi. Pri aparatu pa je študij in zabava. Če bi učitelj žrtvoval okroglo Din 800—, pa bi imel aparat, ki bi ustrezal namenu. Potem bi ga tudi uporabljal z mirno vestjo ob vsakem času. Zdi se mi, da se razumemo.

Ako bi odšel s šole, bi ga vzel s seboj, če bi ga na novi šoli potreboval, ali pa bi ga prepustil nasledniku za primerno odškodnino.

Zdi se mi, da bi bil ta način najbolj primeren za rešitev tega vprašanja na manj organiziranih šolah. Kot učilo pa bi služil še bolje.

Morda bo kdo oporekal, češ, kako naj ga pa uporabljam v šoli, če ni zvočnika? Temu moram povedati, da se tudi pri pouku dajo slušalke prav s pridom uporabljati, poudarjam — prav s pridom.

Preden pa končam, ponovim željo, naj sreska učiteljska društva storijo vse, kar je možno, za izobrazbo radio-amaterjev, kajti ti bodo pripomogli k razvoju našega šolskega radia.

Petelin, Škrilj.

Vse muzikalije se dobe v knjigarni Učiteljske tiskarne. Prospekte raznih edicij pošilja na zahtevo brezplačno.

Splošne vesti.

PRESTOLONASLEDNIKOV ROJSTNI DAN

Rojstni dan Nj. Vis. prestolonaslednika Petra so praznovali naše narodne šole dne 6. septembra z običajno službo božjo in šolsko proslavo.

— Kraljeva zahvala. Na vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju z II. kongresa UFS je prejel predsednik UFS tov. Slavko Mrovljec zahvalo za vdanostni pozdrav jugoslovenskega ferijalnega učiteljstva.

— Praktični učiteljski izpiti na drž. učit. šoli v Mariboru se začno dne 7. nov. 1932 ob 8. uri zjutraj. Kandidati (-tke) naj se prijavijo v nedeljo, dne 6. nov. 1932 dopoldne od 11. do 12. ure v ravnateljski pisarni. Prošnje za pristup k izpitu se naj predložijo uradnim potem tako, da pridejo izpitni komisiji v roke najkasneje do dne 28. okt. 1932. V Mariboru, dne 10. septembra 1932. Predsednik: Kadunc.

— Razdelitev nagrad Kraljevega fonda. V nedeljo ob pol 13. je g. ban dr. Marušič razdelil na banski upravi nagrade in pohvalnice Kraljevega fonda za prosvetitev naroda. Povabljeni nagrajenci je nagovoril s kratkim nagovorom, se jim zahvalil za uspešno delo na moralnem, obkulturnem in državljansko-vzgojnem napredku naroda ter jih vzbudil k nadaljnjemu delovanju v prid naroda in domovine. Nagrade, ki so jih prejeli, niso plačilo za njihovo delo, temveč priznanje Nj. Vel. kralja za dosežene uspehe pri prosvetitvi naroda. III. nagrado Kraljevega fonda v znesku 5000 Din je prejel g. Danilo Sancin, uradnik Narodne banke v Ljubljani, IV. nagrado po 2500 Din pa so prejeli naslednji gospodje in društva: Miroslav Vennigerholz, učitelj v Središču, Alojz Hofbauer, učitelj v Hrastniku, Leon Cepuder, sreski šolski nadzornik v Ptuj, Anton Tkalec iz Breže, Josip Medved iz Preloge, Šentjakobska knjižnica v Ljubljani, Sokolsko društvo Maribor I, Janko Zunkovič, šolski upravitelj v Narapljah, Franc Kolšek iz Konjic, Josip Lapajne, šolski upravitelj v Cerkljah, Ljudevit Komar, učitelj na Ponikvi in Viljem Kus, šolski upravitelj v Lomu. Poleg teh nagrad je g. ban razdelil še 39 pohvalnic za širjenje nacionalne prosvete. Zastopnik Sokola Maribor I. se je v imenu obdarovancev zahvalil za prejete nagrade, se spomnil tudi nešteti narodnih delavcev, ki sedaj niso bili nagrajeni, in prosil g. bana, da sprejme na znanje obljubo vseh, da hočejo tudi v bodoče delovati v dosedanjem pravcu.

— Angleške šole. V angleškem jeziku izhajajoči tednik v Beogradu poroča, da se bodo v Beogradu, Ljubljani, Zagrebu in Novem Sadu kmalu otvorile posebne šole, v katerih se bo poučevala angleščina, in kjer se bodo tudi nekateri drugi predmeti poučevali v angleškem jeziku.

— Nov vaješki dom. Društvo »Dobrodelnost« gradi v Ljubljani velik vaješki dom za 150 vaješev. Zadnja leta je bilo skoraj onemogočeno kmečkim sinovom, da bi se v večjem številu učili rokodelstva v Ljubljani. Vsled stanovanjskih razmer ne morejo dati majstri stanovanja svojim vajencem, še manj pa potrebnega nadzorstva. Da se temu odpomore, se je začel graditi velik vaješki dom.

— Za učiteljske upokojece. Stanovanje obstoječe iz treh sob, kuhinje in kleti v bližini Rimskih toplic, pripravno za učitelje-upokojece, se odda v najem za mesečnih Din 250.—. Natančneje se izve pri šolskem upravitelju v Sv. Marjeti pri Rim. toplicah. Drago Majer, šol. upravitelj.

Osebnostne zadeve.

Premeščeni so: Aljančič I. Marija iz Mokronoga, za učiteljico v Trebnjem; Ambrožič I. Ladislav iz Velikega Gabra, za učitelja v Stični; Ambrož Martin iz Vitanja, za učitelja v Rakovcu; Baloh Klara iz Velenja, za zaba-viljo v Hrastniku; Belec-From I. Zorana iz Kapele, za učiteljico v Križevcih; Belović A. Vilina iz Motvarjevca, za učiteljico v Radmožancih; Beričič Fr. Julija iz Tišine, za kontrakt. učiteljico v Križevcih; Bertonec Iv. Terezija iz Turnišča, za učiteljico v Bogojini; Bon Iv. Alojzija iz Birčne vasi, za učiteljico v Podgradu; Brenk Fr. Marija iz Rajhenburga, za učiteljico v Kopanju; Breže Val. Ivan iz Dravograda, za učitelja v Sv. Lovrencu v Slovenskih goricah; Cirman Marija iz Igevasi, za učiteljico v Dobovi; Čadež M. Marija iz Mokronoga, za učiteljico v Boštanj ob Savi; Čebihin And. Fran z Rakeke, za učitelja v Starem trgu; Čonč Jos. Karolina iz Sv. Jurja v Slovenskih goricah, za učiteljico v Jarenino; Debevc A. Boris, učitelj iz Poljane, za učitelja v Smledniku; Demšar I. Mira, učiteljica iz Šmarjete, za učiteljico v Dolnjem Logatcu; Dereani Kraševac F. Vida, učiteljica iz Dolnje Nemške vasi, za učiteljico v Trebnjem; Deu R. Vanda, učiteljica iz Trbovlja, za učiteljico v Trbovlje-Vode; Dežela V. Gabrijela, učiteljica iz Sv. Jurja, za učiteljico v Trbovlje; Dolenc F. Stanislav, učitelj iz Podzemlja, za učitelja v Rožnem Dolu; Duh F. Jožefa, učiteljica iz Sv. Benedikta, za učiteljico v Sladkem vrhu; Dvoržak Terezija, učiteljica iz Radvanja, za učiteljico v Slivnici; Gabrič-Iskra Marija, učiteljica iz Jesenic, za učiteljico v Bohinjsko Bistrico; Globočnik Justina iz Male Polane, v Kapco; Golobič P. Angela iz Jesenic, za učiteljico v Priskovem; Grgrina F. Amalija iz meščanske šole v Mariboru, za učiteljico v Hrastniku; Hafner I. Pavlina iz Jesenic, za učiteljico v Kamni Gorici; Hauptman A. Maksa iz Slovenjgradca, za učiteljico državne osnovne šole v Šmartnem; Horvat R. Božidar iz Toplice, za učitelja v St. Janžu; Hude J. Ljudmila iz Talčjega vrha, za učiteljico v Semiču; Jagodic I. Franica iz Ovših, za učiteljico v Trbovlje; Jedretič Fr. Rudolf iz Sv. Jurja pod Kumom, za učitelja v Krškem; Jerman Fr. Marija iz Sv. Jurja pod Kumom, za učiteljico v St. Jerneju; Jordan Al. Nada iz Loškega potoka, za učiteljico v St. Jernej; Jerala Fr. Franica iz Zvenavlj, za učiteljico v Predvoru; Kavčič Iv. Drago iz Mavčič, za učitelja v Žabnici; Kajzer A. Marija iz Gomilic, za učiteljico v Trnju; Kavec P. Marija iz Blagovice, za učiteljico v Laškem; Klanjšek Fr. Terezija iz Trebelnega, za učiteljico v Dobovcu; Kogej Ant. Emilija iz Trdkove, za kontraktualno učiteljico v Kuzmu; Kolesa Ant. Bogomil iz Sostrega, za učitelja pri Sv. Križu; Korčič Iv. Danijel iz Brezovice, za učitelja v Zgornjo Šiško; Kovač J. Radoslav iz Škofje Loke, za učitelja na Trato; Kralj Ant. Vilma iz Hinj, za učiteljico v Bušeh vasi; Kralj L. Zorislav od Sv. Duha, na Stari gori, za učitelja v Lokavcu; Krameršič E. Marija iz Koroške Bele, za učiteljico v Jasenice; Kramer Iv. Magdalena iz Sv. Marjete ob Pesnici, za učiteljico pri Sv. Jakobu v Slov. goricah; Krapš J. Josip od Sv. Trojice, za učitelja v Trebju; Kosta A. Anton iz Kuzme, za učitelja v Trdkovo; Krč J. Marija iz Planine, za učiteljico v Štrekljevcu; Kržičnik A. Avgust iz St. Vid pri Ptuj, za učitelja pri Sv. Duhu v Halo-zah; Kušar Hlebec A. Katarina iz Kroke, za učiteljico v Mošnjah; Labernik I. Ida iz Loškega potoka, za učiteljico v Dolni Nemški vasi; Lah B. Blaž iz Celja, za učitelja na Pragerskem; Lazar I. Ana iz Domžal, za učiteljico v Čemšeniku; Leskovar J. Ana iz Spod-

Knjigarna

Učiteljske tiskarne v Ljubljani

POZOR!

**Učiteljstvu
mariborskega
okrožja!**

je otvorila v začetku julija

v Mariboru

v Gornji Gosposki ulici št. 44

svojo podružnico

Pozivamo učiteljstvo, da prečita zadevno okrožnico, ki so jo te dni prejele vse šole mariborskega okrožja

nje Sv. Kungote, za učiteljico k Sv. Marjeti, ob Pesnici; Lešnjak F. Marija iz Peč, za učiteljico v Catežu; Ljubič F. Vinko iz Sevnice, za učitelja v Dolini; Ložar J. Franja iz Mozirja, za učiteljico v Naklo; Majnik A. Ferdinand iz Brezovca, za učitelja v Predvoru; Merhar J. Milan iz Moravč, za učitelja v Domžale; Mežan I. Irma iz Kamnice, za učiteljico k Sv. Ani v Slovenskih goricah; Makorel V. Viktor iz Gaberja, za učitelja v Breznici; Matcele Iv. Marija iz Mokronoga, za učiteljico v Krškem; Mlakar L. Nada iz Hrastnika, za učiteljico v Trbovlju, žen. osn. šola; Mlekuž A. Zora iz Pinc, za učiteljico v Krogu; Narobe Fr. Pavla iz Loke pri Sv. Jurju, za učiteljico v Braslovčah; Nerina F. Marija iz Trebelnega, za učiteljico v Veliko Dolino; Ozvald-Ogrizek A. Matilda iz Laz, za učiteljico v Podstenicah; Pahor-Lovrenčič D. Marija iz Tišine, za učiteljico v Serdici; Pavlin L. Marija iz Krčevine, za učiteljico v Mariboru IV. žen. osn. šola; Podreberšek J. Vida iz Bušeh vasi, za učiteljico v St. Jerneju; Podobnik A. Leopoldina iz Črne, za kontraktualno učiteljico v Mačkovcih; Pohar Fr. Josip od Sv. Duha na Ostrem vrhu, za učitelja v Planici; Pogačnik K. Stefanija iz Male Nedelje, za učiteljico v Selcih nad Skofjo Loko; Premk K. Jelena iz Dola, za učiteljico v Igavasi; Prevec Ant. Antonija iz Vrha pri Sv. Treh Kraljih, za učiteljico v Cerknici; Prosen Jos. Cecilija iz Zagorja za učiteljico v Toplicah; Pupis Fr. Ana iz Cezanjevcev, za učiteljico v Komendi.

Rabič F. Marija iz Jesenic, za učiteljico v Breznici; Radin I. Marija od Sv. Marjete, za učiteljico v Zidanem mostu; Rainer Meta iz Lokavca, za učiteljico v Braslovčah; Richard Rozalija iz Hrastnika, za učiteljico k Sv. Miklavžu; Rubinič F. Antonija iz Talčjega vrha, za učiteljico v Adlešičih; Rupnik Bogdana iz Konjic, za učiteljico v Črni; Simončič Franica iz Trbovelj, deška šola, za učiteljico v Trbovljah, žen. o. šola; Slana Marija od Sv. Duha na Stari gori, za učiteljico v Hrastniku; Slapšak J. Stanislava v Skočjanu, za učiteljico na Raki; Zonenvald J. Jožica v Ormožu, za učiteljico v Črni; Strah A. Leopoldina iz Velikega Podloga, za učiteljico pri Sv. Jurju pod Kumom; Stroj V. Marija iz Borovnice, za učiteljico na Vrhniku; Suhadolc Nataša iz Borovnice, za učiteljico v Zg. Šiški; Supanek A. Marija iz Maribora, za učiteljico v Narapljah; Svete M. Stanislav iz Gornjega Tuhinja, za učitelja na Golem; Svetek F. Pavla iz Kranjske gore, za učiteljico

v Šmarjeti; Sajna Iv. Marija iz Radmožancev, za učiteljico v Dolgi vasi; Šetinc Iv. Jasna iz Maribora, za učiteljico v Selnici ob Dravi; Šinigoj Jos. Rozalija iz Gornjega Logatca, za učiteljico v Dolnjem Logatcu; Stokelj Ant. Antonija iz Kuzma, za učiteljico v Murski Soboti; Šuštaršič Jos. Josip iz Cerknice, za učiteljico državne osnovne šole v Rakeku; Šuštaršič Fr. Marija iz Narapelj, za učiteljico v Boštanj ob Savi; Tavš Jak. Gabrijela iz Globodola, za učiteljico pri Sv. Antonu; Tome Jos. Ivan iz Sela, za učitelja v Martinjem vrhu; Trampuš M. Iljica iz Sv. Marjete, za učiteljico v Henini; Trepečnik Ljudmila z Blance, za učiteljico v Trbovljah; Trtnik Al. Vekoslava iz Kopanja, za učiteljico v Rajhenburgu; Ukovič Fr. Dolores iz Trebnjega, za učiteljico v Dolnji Nemški vasi; Unger Ant. Matilda iz Sv. Lovrenca na Pohorju, za učiteljico v Rušah; Vesenjak M. Marija iz Odrancev, za učiteljico v Sv. Lovrencu v Slovenskih goricah; Virant Iv. Stanka iz Kovilja, za učiteljico v Rušah; Vižintin R. Vera iz Slovenske Bistrice, za učiteljico pri Sv. Jurju v Slov. goricah; Vončina J. Marija iz Starega trga, za učiteljico v Igavasi; Vrtovec F. Mara iz Kamnika, za učiteljico v St. Vidu pri Brdu; Zafred A. Anton iz Jarenine, za učitelja v Mariji Snežni; Zakovšek F. Josip iz St. Jerneja, za učitelja pri Sv. Križu; Zavratnik Iv. Stanislav iz Luč, za učitelja v Skornu; Zidar Jos. Vera iz Litije, za učiteljico v Štrekljevcu; Cimer Ar. Josipina iz Nedelje, za učiteljico v Mariji Poljani; Zorn Iv. Emil iz Bušeh vasi, za kontraktualnega učitelja v Krškem; Zabajak Iv. Stanislav od Sv. Bolfenka na Kogu, za učitelja v Cerkljah ob Krki; Zebre Al. Rosanda iz Mošenj, za učiteljico v Begunjah; Židanek Iv. Ana iz Sv. Jurja v Slov. goricah, za učiteljico pri Sv. Marjeti ob Pesnici; Židanek Fr. Ivan iz Sv. Jurja v Slov. goricah, za učitelja pri Sv. Marjeti ob Pesnici; Žumer Ant. Anton iz Podgrada, za učitelja v Žužemberku; Šuštaršič Jos. Jožica iz Sv. Kunigunde, za učiteljico v Ljubljani s tem, da vrši službo pri prosvetnem oddelku banske uprave; Cajlhofer Alf. Olga iz Maribora, za učiteljico v Limbušu; Žagar Fer. Stanislav iz Znojil, za učitelja v Dobrovo pri Kropi; Zabet Bl. Franica iz Sevnice, za učiteljico v Senovem; Sekirnik S. Maks iz Konjic, za učitelja v Čadramu; Monopoli Mil. Ana iz Melence, za učiteljico v Brežice; Kržičnik Av. Avgust iz St. Vid pri Ptuj, za učitelja v Apačah; Pogačar M. Andrej v Kamniku, do-delen osnovni šoli v Dobovi, se vrača na

Pri naročilih potom Učit. gosp. poslovalnice upoštevajte knjigarno Učiteljske tiskarne!

LISTEK

Kotnik Zorko:

Splošno prosvetno in vzgojno delo učitelja.

Danes ni več debate o potrebi izvenšolskega delovanja učiteljstva.

Kljub številnim predpisom in ukazom, raznovrstnih naredb in odločb pa ne bode imelo to delo nobenega haska, ako učitelj sam ne čuti potrebe za to delo. Ne samo potrebe, tudi ljubezni je potrebno, in sicer veliko ljubezni, če hočemo pri tem delu žeti res uspehe.

Učiteljstvo se nikdar ni strašilo dela, saj je mnogokrat delalo več — in še danes dela mnogo več — kakor to zahtevajo predpisi. In delalo je rado; čeravno včasih z žalostjo v srcu, ker je videlo, da se njegovo delo ne ceni tako, kot bi v resnici zaslužilo. Toda nikdar ni klonilo, ker je vedno imelo pred očmi dobrobit ljudstva.

Kar naprej pa že povem, da bo vsako delo le problematično vrednosti, če učitelj ne bo poznal dela, katerega se hoče lotiti. Če se lotim kakega dela, moram najprej dotično delo dobro poznati, se torej pripraviti za dotično delo. Ako tega ne bo, tudi uspehov ne bo. Uspehov pa tudi ne bo, ako ne bo dobrega zgleda, ako se besede ne bodo vjemale z dejanji.

Če pregledam letnik III. št. 1. Prosvete, vidimo, koliko točk je naštetih in koliko točk predvideva zakon o narodnih šolah za narodno in vzgojno delo delavstva. Seveda ne smemo misliti, da bi naj vsak učitelj delal vse; saj to bi bilo tudi nemogoče. Pač pa je naša dolžnost delati to, za kar se čutimo poklicane. Ni vsak za vse! Bolje je, da

osredotočimo svoje sile na eno delo, a tisto vršimo natančno.

Splošno prosvetno in vzgojno delo učiteljevo bi lahko razdelili na več panog.

Za današnji čas, ko pretresa gospodarstva kriza ves svet, se mi zdi najbolj važno, da bi se učiteljstvo oprijelo v prvi vrsti dela na gospodarskem polju. Tu mislim delo pri kmetsko in gospodinjstvo nadaljevalnem šolstvu, zadrugištvu (posojilnicah, pri kmet. in konsumnih društvih, živinorejskih združenjih, mlekarah, sadj. podružnicah in podobnih organizacijah).

Kar se tiče kmetsko in gospodinjstvo nadaljevalnega šolstva, se je pri nas v Dravski banovini že precej razširilo in ukoreninilo. Toda vedno so še kraji, kjer bi se te šole lahko otvorile. Saj imamo sreže, ko sta samo ena do dve taki šoli in to vključno temu, da imamo zato usposobljeno učiteljstvo.

Mogoče je, da lokalni faktorji niso preveč vneti za to, posebno danes, ko se vsi preračuni sestavljajo tako, da so za vse postavke votirani najnižji zneski in to za najnujnejše potrebe. Pa se z dobro voljo in pravim nastopom učitelja tudi to posreči. Dr. Krek je dejal: »Začeti je treba — v tem je vsa skrivnost!«

Zadruge imajo že vsi večji, pa tudi manjši kraji pri nas. In pri teh se mnogo tovarišev udeležuje prav častno. Saj imamo mnogo tovarišev med sabo, ki so bili ustanovitelji teh združenj. Danes pa vidimo, kak blagoslov so ravno te zadruge (kmet. društva, kozumi, hranilnice) v sedanjem težkem času krize. Zdi se mi, da lahko ravno pri teh združenjih najbolj vzgojno vplivamo na ljudstvo (čut skupnosti in samooprambe!). Zadržne čase se trosijo povsod fantastične vesti o denarju, inflaciji itd. Ali ni zopet tukaj mesto za učitelja, da ljudstvu pojasni, da je to delo gotovih ljudi — spekulantov, ki si pri tem, če bi do tega v resnici prišlo, obetajo mastne dobičke, ljud-

stvo pa naj trpi škodo. Učitelj, tudi tu je njiva, ki potrebuje orača.

Marsikje bi bila mogoče potrebna mle-karna, saj je danes mleko in njega izdelki še edini proizvod, ki se da še kolikor toliko po primerni ceni vnovčiti. Isto je s sadjem, zato bi vzporedil sem važnost sadjarskih podružnic.

Delo pri zadrukah je prav zanimivo in tudi poučno. Tu pride učitelj v stik z moži svojega šolskega okoliša. In dana mu je prav lepa prilika, da si na lahek način, seveda če tudi pridno sodeluje ali daje naj nasvete, pridobi vpliv in ugled. Dana mu je tudi prilika, da neopazeno pridobi ljudi za šolo, in kaj to pomeni, ve le tisti, ki hoče dobro ljudstvu in sebi.

Seveda pa se naj med moži ne obnaša tako, kod bi vse vedel in znal. Na žalost opažamo, da se posebno radi postavijo v tem oziru tovariši, ki so komaj zapustili učiteljske (dobro, da večina ni taka!). — Za prva leta je najbolje, da se popolnoma posveti šolskemu delu, pri izvenšolskem pa naj stoji nekaj časa bolj ob strani in opazuje, opazuje in šele potem polagoma prične z delom. Nam pa ne sme iti za to, da bi bila pola izvenšolskega delovanja čimbolj polna. Bolje je, da je samo par tekočih števil izpolnjenih. Papir sprejme vse — a ljudstvo ne sprejme vsega!

Druga taka panoga bi bilo splošno izobraževalno delo. Sem bi spadala razna izobraževalna društva, knjižnice, pevka društva, dramatična društva, narodno obrambna društva, šolski odri, razna predavanja, Rdeči križ, Protituberkulozna liga itd. itd.

Pred nami leži velik izbor. Gotovo se bomo udeleževali tam, za kar se čutimo poklicane. Res je, da hočejo učitelja vrniti povsod tam, kjer je največ dela. Neodgovorni lokalni faktorji se sedaj radi pobahajo, češ, učitelj naj dela, naj naredi to in to, saj mora, »postava« je taka. Že vse prav in lepo!

Oni to postavijo hoté napačno razumejo, potem pa, če ne misliš tako, ki ti izvoljenci (vendar čuden izraz za današnje demokratične čase...), voj tebi! Pa ti že konferirajo, ne da bi prosvalno oblast o tem kaj vedela, o tvoji premostitvi. — To samo mimogrede, naj ljudje vedo, s kom mora učitelj vse računati.

Toda vse to naj učitelja ne oplaši. Saj je naše kmetsko ljudstvo v jedru še vedno dobro in željno izobrazbe. Zato se v zgoraj navedenih društvih krepko udeležujemo. Saj imamo veliko izbiri. Gotovo te bodo potrebovali, saj povsodi primanjkuje režiserjev, pa tudi dobrih igralcev.

Da je mogoče eno najbolj hvaležnih del, delo pri knjižnicah, mi ni treba posebej omenjati. Kot knjižničar lahko storiš mnogo dobrega. Seveda moraš sam najprej vsebino knjig poznati. Vsega sam ne boš prečital, naprosi in pritegni na pomoč tovariše in tovarišice. Saj je tudi tem potreben pregled literature. Kot knjižničar bo vsak gledal tudi na to, da bodo v prvi vrsti zastopani vsi najboljši slovenski pisatelji, pa ne pozabi tudi na bisere srbo-hrvatske literature. Denarna sredstva si bo že vsak znal poiskati, če je iznajdljiv. Medsebojno spoznavanje slovstvenih del nas bo bolj približalo, kot pa ne vem koliko onih kričavcev, ki pravijo, da so nacionalisti, v svojih knjižnicah pa imajo izvečne nemške knjige, domačo jugoslovansko literaturo pa komaj poznajo.

Kdor ima veselje do predavanja, bo našel iz vseh panog narodovega življenja dovolj gradiva. Seveda ne bo vedno sam predaval, ampak pritegnil tudi zato sposobne prijatelje in znance. Menjava dobro vpliva. Ljudje se namreč naveličajo poslušati vedno enega in istega. Opozorjam, da je tu treba velike previdnosti! Če imaš še tako dobro voljo, te eden ali drugi napačno razume (povečini nalašč, ker imajo gotovi ljudje »gotove« name-

svoje stalno službeno mesto v Kamniku; Furlan S. Janko iz Maribora, dodeljen osnovni šoli v Bistrenici, se vrača na svoje stalno službeno mesto v Mariboru.

—i **Premeščeni so:** Prak Karel iz Svetine v Majšperk, Viher Miroslav iz Loke v Dolino, Virnik Josip iz Tribuča v Velesovo, Bavdek Dušan iz Brige v Leskovec, Dermota Vladimir iz Poljane na Turjak, Klementek Edvin iz Selc v Železnike, Novačan Josip iz Sv. Marjete v Vapornje, Perper Pavla iz Ambrusa v Dobričane, Štibler Ivan iz Turnišča v Kapelo, Štefancioza Andrej iz Kuzme v Stojnce, Lunder Dušan iz Primskovega v Trbovlje, Strah Anton iz Dvorske vasi v Velike Lašče, Oštele Marija iz Letuša v Rajhenburg, Gruden Danica iz Križevcev v Braslovče, Playšak Marija iz Središča v Trbovlje, Radanovič Ana iz Leskovca v Sromlje, Tominc Olga iz Bakovcev v Reko pri Hočah, Urbančič Marija iz Gabrijla v Št. Peter pri Novem mestu, Jerba Ana iz Rajhenburga v Lepoš, Šarc Terezija iz Ribnice v Dobravo, Krivograd Josipina iz Lepoš v Mozirje, Križevac Danica iz Vitana v Toplice, Pogačnik Stefanija iz Selc v Malo Nedeljo, Rak Evgenija iz Polja nad Škofjo Loko v Pekič, Babnik Ivan iz Boštanj k Sv. Benediktu, Jager Valentin iz Vranja v Dolino, Hirsman Božidar iz Kapele v Benico, Harin Šoltan v Studence, Mokorel Viktor iz Kroke v Gabrje, Kržničič Avgust iz Črneče vasi v Št. Vid pri Ptuj, Kosta Anton iz Blance v Kuzmo, Čehovnik Rudolf iz Radmožancev v Veliko Planino, Sancin Franc iz Sv. Barbare v Ptuj, Požar Svetoslav iz Most v Adlešič, Lenardič Mihael iz Svetlega Potoka v Naklo, Kramer Franc iz Skalških Cirkovcev v Skale, Kmecl Edmund iz Pilštana v Dobovec, Kuzman Josip iz Gornje Ponikve v Slivnico, Dominku Maks iz Koprivnice v Ljutomer, Pavletič Irena iz Toplice pri Zagrebu v Črno, Hauke Natalija iz Ljubljane k Sv. Benediktu, Šlibar Vera iz Dvorske vasi v Križevce pri Ljutomeru, Čonč Franciška iz Lakovcev v Žetale, Zupančič Natalija iz Zgornje Šiške v Tomišelji, Vrhovnik Marija iz Ribnice k Sv. Juriju, Keleš Helena iz Naklega v Rudnik, Porenta Antonija iz Predosel v Rabe, Rabin Marija iz Černeče vasi k Sv. Marjeti pri Laškem, Čampa Angela v Podzemelj, Hirsman Vida iz Artič v Bohinjsko Srednjo vas, Skok Gabrijela iz Žič v Šmartno pri Slovenjgradcu, Molan Marija iz Pobrežja pri Mariboru v Maribor, Kmecl Božena iz Koprivnice v Dobovec, Krivograd Josipina iz Mozirja v Šostanj, Vunčič Adela iz Artič na Studence, Podobnik Leopold, kontraktualni učitelj iz Mačkoveca v Črno.

—i **Napredovali so v IX. skupino:** Cvar Stanislava, učiteljica v Krašnji; v VIII. skupino: Galovič Franja, učiteljica v Trbovljah, Bregant Albert, učitelj v Naraplaj, Žitnik Maks, učitelj v Sevnici, Rutar Marija, učiteljica pri Sv. Rupertu.

Celokupnemu učiteljskemu zboru se toplo priporoča higienično urejeni brivski salon za gospode ter najmodernejši damski česalni salon GJUD ALEKSANDER, LJUBLJANA, Kongresni trg 6 (poleg kina MATICE), kjer se izvršujejo vsa v to stroko spadajoča dela vestno in priznana dobro.

SPOMINJAJTE SE UČITELJSKIH DOMOV V LJUBLJANI IN MARIBORU!

Šlibar Olga, Ljubljana, Stari trg 21
Manufaktura vseh vrst po znižani ceni. Izrabite priliko!

ne). Včasih taki ljudje iščejo dlake tam, kjer je ni. Priporočljivo je, da imaš vsak govor spisan. Saj poznate trpk, a vendar resnično: »Der grösste Schuft im ganzen Land, ist und bleibt der Denunziant«.

Mogoče eno najbolj, čeravno najtežjih a hvaležnih polj bo našel za svoje udejstvovanje učitelj pevec. Žal, da nam ni vsem dano, da bi bili dobri pevci. Njemu je odprto široko polje udejstvovanja. Tukaj on najlažje vpliva na prosvetne in vzgojne momente, na vzgojo srca in duha. Učitelja pevca imajo povsod radi. On tudi lahko največ stori za razširjenje lepega narodnega petja.

Da se učiteljstvo lahko in pridno udejstvuje na šolskem odru, se razume.

Pri narodno obrambnih društvih bo pač vsak učitelj rade volje deloval. Saj gre tu za narod, iz katerega izhajamo. Vsak učitelj mora biti apostol ideje — narodnega ujedinitelja.

Najbolj vzgojno pa lahko učitelj vpliva v društvi, kakor je Rdeči križ, Protituberkulozna liga, Sveta vojvoda itd. Tukaj lahko vrši ono največjo zapoved: »Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe«.

V tretjo panogo bi prištel društva, ki se bavijo s telovadbo, sportom i. dr. Zadnji čas lahko prištejemo semkaj tudi gasilna društva.

Tu je zopet dana učitelju prilika, da vpliva prosvetno, še bolj pa vzgojno na svojo okolico. Koliko surovosti je med mladino. Sport in telovadba pa sta ono sredstvo, ki vplivata v tem oziru blažilo. Zdrava duša v zdravem telesu! Seveda se naj vse to ne pretirava, zdi se, da je današnji sport in telovadba le vse preveč rekorderska. Tega pa naj med nami ne bo. Tudi tukaj je najboljša zlata sredina.

Da je dolžnost pomagati tudi pri gasilnem društvu, ki je mogoče na kmetih eno najbolj potrebnih društev, se razume samo ob sebi. Tudi tu se lahko v polni meri uve-

Učiteljski pravnik.

—š **Tovariše predsednike** prosim, naj mi sporočite, kako je s tiskovinami »Pregled dospelih poviškov«, ki so jih prejeli v oktobru 1931. Prihranite mi od svoje strani delo ponovnih pisov. — V. G.

—š **Vprašanje.** N. ima VIII. pol. skupino s plačo po III. drag. razredu 790 Din. Kako je vpisati v Uslužbeni list: VIII/2 kot se čita v nekaterih dekretih ali VIII/1 t. j. per. povišek?

Odgovor. Položajna skupina VIII/1 ali VIII/2 sploh ne obstoja po zakonu o uradnikih iz l. 1931., temveč je treba nazivati tak položaj tako: VIII. polož. skupina s 1. period. poviškom, ali VIII. pol. skupina z 2. period. poviškom. — V Uslužb. list pa se vpiše na prim.: »Preveden l. 4. 1931. v VIII. skupino s plačo 790« Din« ali »Sprejet v drž. službo s pravicami VIII. skupine s 1. per. poviškom (790—Din) ali »Priznan 2. period. povišek VIII. skupine — 850« Din s l. 9. 1931 ali l. 10. 1931«. Pravilneje bi bilo zabeležiti z dnem 11.9. 1931., ker period. povišek pripada po 3 letih v skupini, a izplača se s l. prih. mesecem (§ 30/2 + 263).

—š **Vprašanje.** V 46. štev. lanskega »Učiteljskega Tovariša« stoji, da pripada onim, ki so bili razvrščeni dne 1. sept. 1923 v bivšo II./1. skupino, napredovanje v 3. period. povišek VI. skupine s 1. sept. 1932. Ravnaoč se po tem navodilu, sem vložil 1. sept. prošnjo za priznanje 3. poviške, toda vrnila se mi je, češ, da mi ista pripada šele s 1. marcem 1933., ker je bilo prevedbeno rešenje ministrstva prosvete izdano šele 28. febr. 1932.

Odgovor. Prijavo za 3. period. povišek predložite ponovno, ker z rešenjem iz februarja 1932. je bila izvršena prevedba razvrstitve pravomočno s 1. 9. 1923. po urad. zakonu z dne 31. julija 1923., ki je stopil v veljavo (§ 252) z dnem, ko je bil razglašen v Služb. Novinah (glej Ur. l. 299/86 - 23.).

Mladinska Matica.

VSEMU UČITELJSTVU.

Na koncu vsakega leta, ob vsaki ekspediciji publikacij Mladinske Matice, je mnogo pritožb in mnogo reklamacij. Pri nakladi kot jo ima Mladinska Matica je to povsem razumljivo. Ali letos se je zgodilo še nekaj drugega: naklada je bila premajhna. Mnogi, ki so knjige naročili in jih niso več mogli dobiti, se jezijo na upravo. Ali uprava je pri tem povsem nedolžna. Težkoče so vsled sistema plačevanja za »Naš rod« in publikacije. Pri stalnem številu naročnikov bi se to ne moglo zgoditi, ali njih število pri nas močno niha od meseca do meseca. Razlika gre včasih v tisoče. Poleg tega pa pridejo še prekasna naročila. Neglede na to, da podrobno nakladno razpošiljanje ekspedicijo občutno podraži, ima uprava tudi pri določevanju naklade silno težko stališče. Ali je naročilo v tiskarni preveliko in potem ležijo revije in knjige leta in leta v zalogi kot mrtev kapital, ali je naročilo premajhno in povzroči hudo nevoljo pri onih, ki ne morejo priti do knjig, poleg tega pa Matici sami občutno škodo. Samo letos je Mladinska Matica prišla na ta način ob lepe tisočake. Da se izognemo nepotrebnim stroškom in vsem tem nepravilnostim, prosimo naše cenjene poverjenike in učiteljstvo sploh, da se drži pri nabiranju naročnikov naslednjih naših navodil:

1. Naj se poskuša vzdržati skozi vse leto kolikor mogoče stalno število naročnikov.

2. Naj se zaključi nabiranje naročnikov za publikacije že s 1. majem.

Ker gredo v začetku maja že prve knjige Mladinske Matice v tisk in se mora določiti naklada že tedaj, prosi odbor Mladinske Ma-

ljavi načelo ljubezni do bližnjega. Za »šarže« nam naj ne gre. Pomagaj tam, kjer je najbolj potrebno. Posebno ob priliki požarov, bodi na svojem mestu. Tu se rešava narodovo in državno imetje.

Naštel sem društva, pri katerih se lahko učiteljstvo udejstvuje prosvetno in vzgojno. Vem, da je še polno drugih, toda vsak bo našel, če hoče, sebi primerno delo.

Gledati moramo, da pri vsem našem delu ne naredimo kaj takega, kar bi žalilo ljudstvo. Gorje, ako te obsodi ljudstvo. Ljudski glas — božji glas!

Da pa bomo tudi vse to delo mogli pravilno in v redu vršiti, je potrebno, da se pogledamo v to delo, da se prej izobrazimo in pošteno pripravimo, ker drugače je bolje, da se takega dela ne lotimo. Kajti vsako delo zahteva človeka.

Toda prva naša skrb pa bodi vendarle delo v šoli. Če smo v šoli storili vse, kar je potrebno, šele potem se udejstvujemo tudi izvenšolsko.

Seveda ne delajmo zato, da bi nas ljudje hvalili, ali da bi mi imeli kakšno korist od tega, temveč delajmo zaradi stvari same.

Ob koncu se nekaj, česar posebno danes ne smemo pozabiti. Učiteljstvo rado dela, toda delo, posebno na prosvetnem polju, zahteva tudi gmotnih žrtev. Toda vprašanje je, v koliko smo še mi danes sposobni, da doprinesemo tudi to žrtev? Zdi se mi, da bo treba tudi tu nekaj ukreniti. Članarine, potrebne in nepotrebne, so za sedanje težke čase le previsoke. Učitelj ima tudi svoje potrebe, materialne in duhovne.

Upam si trditi, da smo še vedno idealisti. Toda tudi idealizem ima svoje meje.

Kljub vsemu temu pa še povem ob koncu besede dr. Kreka (nekateri si domišljajo, da se te besede na nje ne nanašajo): Zakon dela svetu dan je, / svet brez dela so le sanje. / Delo je človeku last: / delu slava, delu čast!

tice cenjene poverjenike in vse tovariše sploh, da se res natančno drže omenjenega roka. Za kasnejša naročila odklanja odbor vsako odgovornost in uprava bo mogla ustreči zamudnikom le, v kolikor bo še zaloge na razpolago.

Glede naročevanja naj služijo še sledeča podrobna navodila:

Vsak naročnik plača Din 22-50 ter prejme za to 8 števk »Našega roda« in 4 knjige »Mladinske Matice«. To naročnino lahko plača v devetih obrokih po Din 2-50. Ker pa je mogoče redno izhajanje in ekspediranje lista le, če se brezdvomno računa z gotovim stalnim številom naročnikov, nujno prosimo podpisani odbor, da bi vplivali poverjeniki na naročnike, da vplačajo vsaj polovico celoletne naročnine takoj ob pričetku leta, ostanek pa v nadaljnjih mesečnih obrokih po Din 2-50 ali vse obenem v februarju.

Kdor prekine vplačevanje med šolskim letom, izgubi pravico do vseh nadaljnjih števk »Našega roda« in do knjig »Mladinske Matice«.

Obroki naj se nakažejo redno vsak mesec najpozneje do 5. dne, pričenši z oktobrom.

Ekspedicija »Našega roda« se izvrši redno vsak mesec do 20. (prva številka torej do 20. oktobra). Vse poverjenike vljudno prosimo, da nam s pravočasnim nakazovanjem naročnine pomagajo držati se točno tega roka.

Kdor bi lista do tega dne ne prejel kljub pravočasnemu nakazilu, naj takoj reklamira po reklamacijskih, poštnine prostih dopisnicah, ki smo jih priložili tej okrožnici za našega poverjenika na tamkajšnji šoli.

Naročevanje in nakazovanje se vrši edinole po poštnih položnicah. Na zadnji strani naj se označi točno število izvodov, in sicer v rubrikah za določene mesece. Morebitna naknadna ali anticipatna naročila naj se navedejo prav tako v rubrikah onih mesecev, za katere velja naročilo. Prosimo, da se radi enostavnosti in ekonomičnosti vsak mesec nakaže le en znesek. Za devet obrokov prejmejo poverjeniki po 9 položnic, deseta naj se porabi za vplačilo naročenih izvodov za šolsko knjižnico.

Ob tej priložnosti prosimo poverjenike, da take rezervirane vezane izvode »Našega roda« in »Mladinske Matice« za šolske knjižnice naroče že takoj v oktobru, ker bi drugače lahko naklada ne zadoščala.

Doplačilo za vezavo knjig »Mladinske Matice« znaša 13 Din — za »Naš rod« pa 12. Vezava za »Naš rod« pride v poštev le za šolam rezervirane izvode; za druge naročnike ne moremo posameznih števk »Našega roda« rezervirati in jih ob koncu leta vezati, ker je to neizvedljivo. Pač pa sprejemamo za vse naročnike doplačila za vezavo »Mladinske Matice«; prosimo pa, da se taka doplačila točno označijo v za to določeni rubriki na poštnih položnicah. Za šole naročeni vezani izvodi »Našega roda« in knjig »Mladinske Matice« stanejo skupno Din 47-50

Naroče naj se torej takoj v oktobru, plačajo pa se lahko tudi pozneje, ko dobe upravitelji od krajevnih šolskih odborov sredstva na razpolago. Tu opozarjamo vsa šolska upravitelstva, da je prosvetno ministrstvo z odlokom od 30. julija 1931. O. n. br. 51.443 priznalo veliko vrednost »Mladinske Matice«, in je s tem intenzivni propagandi za naročevanje odstranjena vsaka morebitna ovira.

Če bi se kak naročnik z Vaše šole preselil drugam, naj se to upravi »Mladinske Matice« naznani na posebni dopisnici, in sicer na sledeči kratek način: N. N. se je preselil dne v Tu je plačal na račun »Mladinske Matice« že obroke.

Poštna stroške, ki jih imajo poverjeniki pri tem delu, naj si odtegnejo od nakazane naročnine.

Vse cenjene tovarišice in tovariše opozarjamo, da se bodo med letom objavljala v »Učiteljskem Tovarišu« vedno vsa potrebna pojasnila in navodila, zato jih prosimo, da posvete rubriki »Mladinske Matice« v našem stanovskem glasilu posebno pozornost.

Odbor Mladinske Matice,

v Ljubljani, dne 7. septembra 1932.

Tajnik:
Alb. Širok.

Predsednik:
Andr. Skulj.

—mm **Ribičičeva knjiga »Miklavževa noč«**, ki je bila nagrajena pri nagradnem tekmovanju za naše najmlajše, izide v izrednih publikacijah za Miklavža. To delo spada med najboljše Ribičičeve stvari in ima to posebnost, da ne bo ugajala samo našim najmlajšim, ampak bodo uživali ob njej tudi odrasli. Knjiga izide v elegantni opremi v velikem formatu, na debelem papirju in najbrže s štirbarvnimi ilustracijami. Kljub temu bo cena nizka. Opozarjamo že sedaj na to zanimivo delo.

—mm **S tretje seje Mladinske Matice.** — 1. a) V izrednih publikacijah izide za Miklavža Ribičičevo delo »Miklavževa noč«. Delo se nagradi. b) Pri »slikanici« za vseletne časove svetuje odbor avtorju, da predela verz. c) Smrekarjeva slikanica »Pri mlekarici na počitnicah« bo izhajala v »Našem rod«. d) »Ptica kukavica« in »Lisičji grad« nista za najmlajše in prideta še lahko v poštev pri nagradnem tekmovanju za otroke višjih razredov za redne publikacije. d) Vsa ostala dela se zavrnejo. — 2. Sklene se razpisati subskribicijo za 2. izdajo »Mihca in Jakca«. — 3. Sklene se ponoviti subskribicijo za dr. Čermeljovo knjigo »O Tesli in o razvoju elektrotehnike«.

Naša gospodarska organizacija.

UČITELJSKI DOM V MARIBORU.

Te dni sprejema U. D. v Mariboru prve dijake pod svojo novo streho. Vse je pripravljeno, za vse je preskrbljeno. Notranja oprema doma je čisto nova. Spalnice, ki so po večini v drugem nadstropju, kažejo prav familiarno lice, saj je v vsaki le par postelj,

Katere zvezke bomo uvedli v šolskem letu 1932/33 v naše šole?

Za šolske naloge

zvezke Državne tiskarne po predpisu ministrstva prosvete, ki jih lahko vsakdo naroči v Učiteljski knjigarni v Ljubljani in podružnici Učiteljske knjigarne v Mariboru.

Za domače naloge in vaje

zvezke Učiteljske tiskarne, ki se prodajajo v korist naših Učiteljskih domov.

UČITELJSKA TISKARNA

reg. zadruga z omej. zavezo

v Ljubljani

3 do 5. Kdor pa vstopi v obednico, ta bi si gotovo lahko mislil, da je v salonu prvovrstne restavracije. V učilnici so velike praktične omare za dijaške učne reči, nad mizami so urejene žarnice tako, da bo lahko vsak gojenec imel popolno svetlobo nad svojo mizo. Celotna ureditev je najmodernejša in praktična, vse je absolutno čisto. Privabljivo pa je tako, da, kdor si sedaj ogleda U. D. v Mariboru, ta se težko loči od njega. Tu bodo dijaki res imeli pravo udobnost in familijarno življenje, kakršnega v mestu za to ceno nikjer ne bi mogli najti. Zato priporočamo vsakomur, kdor pride v Maribor, da si ogleda U. D. Kuratorij doma in upravni odbor je delal s polno paro, da se je ureditev v tako kratkem času izvršila; prostih je še nekaj praznih mest. Prvodošli internisti so srečni, da so v tako lepem domu, kjer jim gre prav dobro, saj imajo v vsem najboljše postrežbo; srečni pa so tudi zato, da bivajo skoraj vsi v domu svojih očetov, v »Učiteljskem domu«.

Šolski radio.

—r Oddaje šolskega radia v tekočem šolskem letu se prične meseca oktobra. Oddaje bodo kakor doslej vsak torek in petek ob 11. uri 30 minut. Program za osnovno šolo je določen tako, da bo v skladu z učnim načrtom, zato ponovno opozarjamo na razpis predavanj in vabimo k sodelovanju cenj. tovariše in tovarišice ter prosimo, da nam pošljejo svoje izdelke.

Iz jezikovnega pouka bi bilo na primerih dokazati logično in estetično čitanje, zato bodo 3 oddaje posvečene čitanju, deklamiranju in recitacijam. Zanimive bi bile tudi oddaje, v katerih bi predavatelj očrtal najbolj tipične momente iz življenja pesnikov in pisateljev, ki so zastopani v osnovnošolskih čitankah.

Iz zemljepisja želimo 2 oddaji o naši banovini in 2 o naši državi, toda ne v podrobnostih, temveč v gospodarskem in kulturnem oziru. Vzbuditi je domoznanski čut in ponos ter ljubezen do naše ožje in širše domovine. Tudi zgodovinske oddaje naj bi budile predvsem nacionalna in patriotska čustva. Zato razpisujemo sledeče teme: Kaj mora vedeti mladi državljan o svojih dolžnostih in pravicah. — Znanilci Jugoslavije. — Življenje našega naroda pod turško oblastjo. — Kosovo polje in srbski guslar v zgodovinskem oziru. — Jugoslovenci ob Adriji. — Kmetijski upori v jugoslovenski zgodovini.

Iz spoznavanja prirode bi imeli uvodno predavanje o bistvu prirode in njenih pojavov, dalje: Klimatične izpremembe v prirodi. — Pomen vlage za rastlinstvo, živalstvo

in človeka. — O človeku s posebnim ozirom na higieno. — Pobijanje praznoverja in maščevanja.

Kmetijski pouk: O sadjereji. — Korist sadja. — O čebelarstvu. — O glasbi: Razlaga vseh instrumentov s praktičnimi poskusi. — O telovadbi in o sportu: primera med telovadbo in sportom. Bistvo telovadbe in sporta z ozirom na duševni in fizični razvoj.

Deška ročna dela.

Dekliška ročna dela s posebnim ozirom na narodne motive.

Vabimo ponovno učiteljstvo, da se prijavijo za oddaje v šolskem radiu in da nam pošlje svoje nasvete in predloge, ker želimo, da bi bil šolski radio v najožjem stiku s šolo in poukom in v skladu z učnim načrtom. — Onim, ki bodo sestavljali predavanja, svetujemo, da prečitajo v 3. in 4. številki lanske »Prosvete« članek gosp. prof. Niko Kureta: »Kako predavajmo v šolskem radiu.« V tem članku so podane točne smernice glede oblike, vsebine in načina predavanj. Prosimo tudi, da nam predavatelji prijavijo že sedaj teme, ki jih bodo obdelali.

Stanovska organizacija JUU iz društev:

Vabila:

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V KRAJNJU bo zborovalo v ponedeljek 19. septembra t. l. ob 9. uri v IV. razredu stare šole v Kranju.

Dnevni red:

1. Poročilo odbora in delegatov. 2. Računski zaključek za l. 1931/32. 3. Sreska kmetijska razstava. 4. Predlogi in slučajnosti.

Zborovanje je važno posebno radi 3. točke dnevnega reda. Zaradi tega je dolžnost, da se ga udeleži vse zavedno učiteljstvo v okraju. Do zborovanja pa naj bo poravnana tudi vsa zaostala članarina, sicer se bodo dolžniki brezpogojno črtali iz društva.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V LJUTOMERU vabi članstvo na občni zbor, ki se vrši dne 24. septembra v Radencih z začetkom ob 10. uri. Na dnevnem redu so poročila funkcionarjev, proračun in določitev članarine za upravo leto 1932/33., poročila o banovinski in glavni skupščini, predlogi in nasveti društvnikov.

— JUU SRESKO DRUŠTVO V ŠMARJU imelo bo svoj redni letni občni zbor v soboto, dne 15. oktobra ob 10. uri v Rogaški Slatini. Poleg običajnih točk občnega zbora je na dnevnem redu poročilo o skupščinah ter referat tov. Lorgerejeve: Nekaj misli o novi šoli.

Takoj po prihodu vlaka je seja nadzorne odbora, ob pol 10. uri pa skupna seja upravnega in nadzornega odbora.

Poročila:

+ JUU SRESKO DRUŠTVO V KOZJEM je zborovalo dne 18. jun. 1932 ob 9. uri v Lesični pri Pilšanuju.*

Navzočih je bilo 40 tovarišev, to je 87%; opravičila se je tov. Perčič Tončka. Odsotni 3 tov.

Pred zborovanjem se je vršil sreski učiteljski zbor, za sodni okraj Kozje.

Sreski šolski referent g. Fink Tone je poročal o stanju šolstva v okraju. Podal je metodična navodila za pouk posameznih predmetov in praktične migljaje glede šolske administracije. Tovariš Podjavoršek je referiral »Vazne smernice delovnega pouka«, tt. Ranfl in Prisljan pa »Splošno prosvetno in vzgojno delo učitelja«. O okrajni učiteljski knjižnici v Kozjem je podala poročilo t. Korbar-jeva.

Po končanem sres. učiteljskem zboru se je vršilo zborovanje.

1. Predsednik otvori zadnje zborovanje, pozdravi vse navzoče člane, v prvi vrsti pa sres. šol. nadzornika g. Finka, novopristopivšega člana Kocuvana in goste z željo, da se i oni že kaj kmalu pridružijo in pridno posejajo naša zborovanja. Na žalost konstatira, da kljub temu, da je že 4 leta društveni predsednik, vidi nekatere tov. danes prvič na zborovanju. Žalostno ogledalo!

2. Prečitajo se došli dopisi.

3. Zapisnik zadnjega zborovanja se prečita in odobri.

4. Predlogi za banovinsko skupščino:

a) Napredovanje učiteljstva se sedaj vrši po zakonu v določene skupine po službeni dobi in oeni. Vendar pa mora vsak prositi in napreduje le tedaj, ako je izpraznjeno mesto v grupi, kamor prosi. Ker to povzroča mnogo dela vsem posrednim uradom, naj bi se uvedlo avtomatično napredovanje učiteljstva. (Tov. Strašek.)

b) Napredovanje učiteljstva v posamezne skupine naj se izvrši od dneva zapadlosti, ne pa od dneva, ko je dekret podpisan. (Tov. Kos.)

c) Periodični povišek naj se izplača takoj od dneva zapadlosti in ne po dobi enega leta. (Tov. Robič.)

5. Blagajnik ponovno graja neredno plačevanje in prosi, da se naj do konca junija poravna in plača vse. Gotovo je lažje plačati vsak mesec Din 17— kot pa pozneje, ko se nabere par stotakov.

* Uredništvo je prejelo gornje poročilo 12. IX. 1932.

Prihodnji občni zbor bo meseca oktobra v Kozjem. Ker drugih slučajnosti ni, želi vsem polno užitka v počitnicah in zaključiti zborovanje.

Čok Albert,
preds.

Marica Strašek,
tajnica.

Specialna delavnica
za popravila in uglaševanje
BAJDE JOSIP
Ljubljana,
Gospodarska cesta 12

Novosti na knjižnem trgu.

—k Nov tednik. V Ljubljani je začel izhajati nacionalističen tednik »Pohod«. Izdaja ga Narodno obrambna tiskovna zadruga r. z. z o. z. v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani, Gledališka ulica 8.

— Gornje mesto. Povest iz zagrebškega življenja. Spisal Bogomir Magajna. Mohorjeve knjižnice 48. zvezek. Strani 270. V platno vezana 52-Din. broširana 36 Din.

—k Jože Kranjc: Pot ob prepadu. Izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani. Snov je iz življenja kmetijskega prebivalstva ob Dravi.

—k C. Golar: Dve nevesti. — Vesela igra v treh dejanjih. — V Ljubljani 1932. Natisnila in založila Učiteljska tiskarna. — Str. 94. Cena broš. 18 Din. — (Za odre rokopis.)

Za šeno, za moje in za otroke
Tempo čevlji na oblohe

LJUBLJANA Za gotovino: MARIBOR
Gledališka 4 Šelenburgova 4 Slovenska 18

—k Selma Lagerlöf: Zgodba o blaznem Gunnarju. Izdala Krekova knjižnica v Ljubljani. Založila Delavska založba. Prevedel Franjo Tominec, lesorezi Mihe Maleša.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5—

Ne samo kot darilo,

temveč v vsakdanji rabi potrebujete; očala, barometre, toplomere, daljnogleda, mikroskope, foto-aparate itd., katere kupite najugodnejše pri strokovnjaku

FR. P. ZAJEC, izprašan optik in urar
LJUBLJANA, Stari trg 9

Velika zaloga raznih ur in zlatnine. Ceniki brezplačno.

VSE KNJIGE

SLOVENSKE
ŠOLSKÉ
MATICE

IMA NA RAZPOLAGO
KNJIGARNA
UČITELJSKE
TISKARNE
V LJUBLJANI

■ ZAHTEVAJTE CENIK!

Pelikán

Zaloga barv, tušev in radirk

POVSOD NA ZALOGI
TISKOVINE NA ZAHTEVO

GÜNTHER WAGNER, WIEN X/1.

LEGAT LJUBLJANA

MIKLOŠICEVA CESTA 28

SPECERIJA
DELIKATESE
Zajutrkovalnica
Kava dnevno
sveža iz lastne
moderne
prazarne

UGODNOST!

Damske galoše Din 70
Moške galoše Din 75
Damski snežni čevlji Din 100
Moški snežni čevlji Din 110

ANTON KRISPER, LJUBLJANA

MESTNI TRG 26 ♦ STRITARJEVA ULICA 3

BLAGO ZA OBLEKE
BLAGO ZA PERILO
TRENCH-COAT
A OBROKE

Gg. učitelji 50/0 popusta
Sklicujte se na ta oglas
MANUFAKTURA
RECORD
LJUBLJANA, Aleksandrova 8
MARIBOR, Gregorčičeva ul. 20

Novosti za damske
plašče pravkar došle!

A. & E. Skabernè
Ljubljana

ELEKTROTVRDKA A. VERBAJS

LJUBLJANA, GOSPOSVETSKA CESTA ŠTEV. 10

VELETRGOVINA

F. König

Velika izbira igrač,
galanterijskega blaga
in gramofonov,
kakor tudi
žepnih predmetov
in raznih kovčgov.

Nabavljalna zadruga državnih uslužbencev

za nabavo potrebščin v Ljubljani

Vodnikov trg štev. 5

Telefon št. 24-21

Preskrbuje svoje člane s specerijskim blagom,
vinom, kurivom, knjigami, šolskimi potrebščinami i. t. d.

Dostava blaga na dom — Mesečni obroki

Vinotoč v lepo urejenih lokalih na dvorišču

Državni uslužbenci, aktivni in upokojeni!

Kupujte v svoji zadrugi, širite smisel za njo med tovariši-nečlani! Od velike in močne zadruge je odvisno naše skupno boljše stališče. Vsi v borbo za ekonomsko svobodo!